

Suvestinė redakcija nuo 2021-07-15

Įsakymas paskelbtas: TAR 2021-07-08, i. k. 2021-15530

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL TEISMO EKSPERTIZIŲ IR KITŲ EKSPERTINIŲ TYRIMŲ ATLIKIMO
PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS GAISRINIŲ TYRIMŲ CENTRE NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2021 m. liepos 8 d. Nr. 1-402
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir siekdamas nustatyti ekspertinių tyrimų atlikimo tvarką:

1. Tvirtinu Teismo ekspertizių ir kitų ekspertinių tyrimų atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatus (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2004 m. kovo 25 d. įsakymą Nr. 56 „Dėl Ekspertizių atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatų patvirtinimo“.

3. P a v e d u Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro direktoriui kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

Direktorius
vidaus tarnybos generolas

Saulius Greičius

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus

2021 m. liepos 8 d.

įsakymu Nr. 1-402

**TEISMO EKSPERTIZIŲ IR KITŲ EKSPERTINIŲ TYRIMŲ ATLIKIMO
PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS GAISRINIŲ TYRIMŲ CENTRE NUOSTATAI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Teismo ekspertizių ir kitų ekspertinių tyrimų atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja teismo ekspertizių, atliekamų pagal teismo ar teisėjo nutartis, ir objektų tyrimų, atliekamų pagal prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų ar kitų įstatymų įgaliotų pareigūnų užduotis, taip pat konsultacijų, atliekamų pagal fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ar jų padalinių (toliau – juridinis asmuo) prašymus (toliau kartu – ekspertiniai tyrimai), atlikimo taikant specialias žinias Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre (toliau – Centras) tvarką.

2. Ekspertiniai tyrimai Centre atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymu (toliau – Teismo ekspertizės įstatymas), Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu (toliau – Civilinio proceso kodeksas), Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu (toliau – Administracinių bylų teisenos įstatymas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu, tarptautiniais kokybės užtikrinimo standartais, Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybos 2014 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. B-16 „Dėl Teismo ekspertų profesinės etikos kodekso patvirtinimo“ ir Nuostatais.

3. Nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, proceso įstatymuose ir Teismo ekspertizės įstatyme.

**II SKYRIUS
CENTRE ATLIEKAMŲ EKSPERTINIŲ TYRIMŲ RŪŠYS**

4. Centre atliekami šių rūšių ekspertiniai tyrimai:

4.1. gaisrų – nustatoma gaisro židinio vieta, techninė gaisro kilimo priežastis, gaisro aplinkybės, techninės priemonės (technologinio proceso) atitiktis priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams;

4.2. apanglėjusios medienos – nustatomas apanglėjusios medienos degimo proceso intensyvumas (degimo proceso trukmė ir temperatūra);

4.3. statybinių medžiagų ir kitų gaminių degumo:

4.3.1. nustatomas statybinių medžiagų ir gaminių degumas;

4.3.2. nustatomas ir įvertinamas statybinių medžiagų ir gaminių liepsnos plitimo indeksas;

4.3.3. nustatoma kietų medžiagų su organiniais priedais užsiliepsnojimo ir savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra;

- 4.3.4. įvertinamos tekstilės gaminių užsiliepsnojimo galimybės;
- 4.3.5. įvertinamas minkštų baldų užsiliepsnojimas, kai uždegimo šaltinis – smilkstanti cigaretė;
- 4.3.6. įvertinamas minkštų baldų užsiliepsnojimas, kai uždegimo šaltinis – degtuko liepsnos analogas;
- 4.3.7. nustatomos degių skysčių temperatūrinės užsiliepsnojimo ribos;
- 4.3.8. nustatoma degių skysčių savaiminė užsiliepsnojimo temperatūra;
- 4.3.9. nustatomas statybinių konstrukcijų ir gaminių atsparumas ugniai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-418](#), 2021-07-14, paskelbta TAR 2021-07-14, i. k. 2021-15929

- 4.4. statinių, statinių dalių, patalpų ir jų projektų gaisrinės saugos:
 - 4.4.1. nustatoma statinių, statinių dalių, patalpų atitiktis gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams statybos techniniams dokumentams;
 - 4.4.2. nustatoma statinių, statinių dalių, patalpų projektų atitiktis gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams statybos techniniams dokumentams;
 - 4.4.3. nustatoma naudojamų statinių, statinių dalių ir patalpų atitiktis gaisrinę saugą reglamentuojantiems normatyviniams dokumentams.

5. Centre, atsižvelgiant į turimą techninę bazę, teismo ekspertų ir specialistų kompetenciją ir kitas sąlygas, gali būti atliekami ir kitų rūšių ekspertiniai tyrimai.

6. Ekspertinius tyrimus atlieka Centre dirbantys teismo ekspertai, turintys atitinkamos ekspertizės rūšies teismo eksperto kvalifikaciją ir įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, ir specialistai. Centro teismo ekspertai ir Centro specialistai ikiteisminiame tyrime ar administracinių nusižengimų teiseje atlikdami objektų tyrimus dalyvauja kaip specialistai.

7. Centre atliekami vienasmeniai, komisijiniai ir kompleksiniai ekspertiniai tyrimai:

7.1. vienasmenis ekspertinis tyrimas – ekspertinis tyrimas, kuris atliekamas vieno teismo eksperto ar specialisto. Jis atliekamas tik tuo atveju, kai dėl objektyvių priežasčių (yra tik vienas specialių žinių turintis specialistas ar atitinkamos ekspertinio tyrimo rūšies teismo ekspertas, didelis teismo ekspertų ar specialistų užimtumas, susiformavusios ekspertinių tyrimų eilės) nėra galimybės skirti ekspertinį tyrimą atlikti ne mažiau nei dviem tos pačios kvalifikacijos teismo ekspertams ar specialistams;

7.2. komisijinis ekspertinis tyrimas – ekspertinis tyrimas, kurį atlieka ne mažiau nei du tos pačios kvalifikacijos teismo ekspertai ar specialistai, kurie, apibendrinę ir įvertinę ekspertinio tyrimo rezultatus, pateikia bendrą išvadą;

7.3. kompleksinis ekspertinis tyrimas – ekspertinis tyrimas, kuriam atlikti reikia kelių skirtingų kvalifikacijų teismo ekspertų ar specialistų, kurie, apibendrinę ir įvertinę ekspertinio tyrimo rezultatus, pateikia bendrą išvadą.

8. Komisijinis arba kompleksinis ekspertinis tyrimas gali būti paskirtas atlikti Centrai ir kitai teismo ekspertizės įstaigai arba įstaigoje nedirbantiems teismo ekspertams ar specialistams.

9. Centre atliekami pirminiai, papildomi arba pakartotiniai ekspertiniai tyrimai:

9.1. pirminis ekspertinis tyrimas – pirmą kartą atliekamas tam tikros rūšies ekspertinis tyrimas;

9.2. papildomas ekspertinis tyrimas – ekspertinis tyrimas, paskirtas dėl atlikto pirminio tyrimo nepakankamo aiškumo ar neišsamumo, taip pat kilus papildomų klausimų dėl ištirtos medžiagos ar atsiradus būtinybei papildyti atsakymus į pirminio ekspertinio tyrimo pateiktas išvadas paaiškėjus naujoms su tyrimo objektais susijusioms aplinkybėms;

9.3. pakartotinis ekspertinis tyrimas – ekspertinis tyrimas, paskirtas dėl pirminio ekspertinio tyrimo išvadų nepagrįstumo ar prieštaravimo kitai ikiteisminio tyrimo ir (ar) bylos medžiagai.

III SKYRIUS

PAGRINDO ATLIKTI EKSPERTINĮ TYRIMĄ ĮFORMINIMAS

10. Pagrindas atlikti ekspertinį tyrimą yra Centre gauta teisėjo arba teismo nutartis skirti teismo ekspertizę (toliau – nutartis), prokuroro, ikiteisminio tyrimo pareigūno ar kito pagal įstatymus įgalioto paskirti ekspertinį tyrimą pareigūno užduotis atlikti tyrimą (toliau – užduotis), taip pat fizinio ar juridinio asmens prašymas atlikti ekspertizę, neturinčią teismo ekspertizės statuso (toliau – prašymas).

11. Nutartis, užduotis ar prašymas privalo būti įforminti pagal proceso įstatymų ir Nuostatų reikalavimus.

12. Nutartyje ar užduotyje nurodomos visos šios sąlygos:

12.1. nutarties ar užduoties pavadinimas, surašymo data ir vieta;

12.2. bylos, ikiteisminio ar administracinio nusižengimo tyrimo numeris;

12.3. aplinkybių, susijusių su ekspertinio tyrimo dalyku, aprašymas ir ekspertinio tyrimo skyrimo pagrindas;

12.4. žinomų įtariamųjų, kaltinamųjų, ieškovų, atsakovų, kitų proceso dalyvių vardai ir pavardės;

12.5. įstaigos, kuriai skiriama atlikti ekspertinį tyrimą, pavadinimas;

12.6. ekspertinio tyrimo rūšis ar pavadinimas;

12.7. ekspertinio tyrimo užduotis ir klausimai;

12.8. ekspertiniam tyrimui atlikti pateikta medžiaga;

12.9. ekspertinį tyrimą skyrusio subjekto pavadinimas, teisėjo ar pareigūno pareigos, vardas, pavardė ir parašas;

12.10. žyma apie leidimą sugadinti ekspertinio tyrimo medžiagą, kai tai būtina ekspertiniam tyrimui atlikti.

13. Kai nutartimi ar užduotimi skiriama atlikti kompleksinį ar komisijinį ekspertinį tyrimą, papildomai nurodomos visos šios sąlygos:

13.1. teismo ekspertizės įstaiga ar įstaigoje nedirbantys teismo ekspertai ar specialistai, kuriems pavedama atlikti ekspertinį tyrimą;

13.2. ekspertiniam tyrimui vadovaujanti teismo ekspertizės įstaiga ar įstaigoje nedirbantis teismo ekspertas ar specialistas;

13.3. ekspertinio tyrimo medžiagos gavėjas.

14. Nutartis ar užduotis skirti kompleksinį ar komisijinį ekspertinį tyrimą siunčiama kiekvienai teismo ekspertizės įstaigai ar įstaigoje nedirbančiam teismo ekspertui ar specialistui.

15. Kompleksinį ar komisijinį ekspertinį tyrimą koordinuoja ir organizuoja nutartyje ar užduotyje nurodyta teismo ekspertizės įstaiga ar įstaigoje nedirbantis teismo ekspertas ar specialistas, kuris paskirtas vadovaujančiuoju.

16. Kai nutartyje ar užduotyje nenurodyta vadovaujančioji teismo ekspertizės įstaiga ar įstaigoje nedirbantis teismo ekspertas ar specialistas, laikoma, kad vadovaujančiuoju yra tas, kuris pirmas nurodytas tarp gavėjų.

17. Nutartyje ar užduotyje dėl papildomo ar pakartotinio ekspertinio tyrimo skyrimo papildomai nurodomos visos šios sąlygos:

17.1. papildomo ar pakartotinio ekspertinio tyrimo skyrimo motyvai ir pagrindai;

17.2. prašymas skirti tą patį arba kitą teismo ekspertą, specialistą, teismo ekspertų ar specialistų komisiją.

18. Su nutartimi ar užduotimi atlikti papildomą arba pakartotinį ekspertinį tyrimą pateikiama:

18.1. pirminis teismo ekspertizės aktas, ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso, specialisto išvada ar aktas, kad negalima pateikti išvados, ir jo priedai;

18.2. papildoma ekspertinio tyrimo medžiaga (jeigu tokia yra).

19. Papildomą ekspertinį tyrimą skiriama atlikti pirminį ekspertinį tyrimą atlikusiam teismo ekspertui ar specialistui arba teismo ekspertų ar specialistų komisijai, arba kitam teismo ekspertui ar specialistui, arba kitai teismo ekspertų ar specialistų komisijai.

20. Pakartotinis ekspertinis tyrimas negali būti skiriamas pirminį ekspertinį tyrimą atlikusiam teismo ekspertui ar specialistui arba teismo ekspertų ar specialistų komisijai.

21. Prašyme turi būti nurodomos visos šios sąlygos:

21.1. fizinio asmens vardas ir pavardė, adresas, parašas arba juridinio asmens pavadinimas, kodas, adresas, vadovo ar jo įgalioto asmens parašas);

21.2. bylos, ikiteisminio ar administracinio nusižengimo tyrimo numeris, kuriai bus teikiamas ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso;

21.3. su ekspertize, neturinčia teismo ekspertizės statuso, susijusios aplinkybės;

21.4. klausimai, į kuriuos norima gauti atsakymus;

21.5. tirti pateikiama medžiaga;

21.6. įsipareigojimas sumokėti už ekspertizės, neturinčios teismo ekspertizės statuso, atlikimą.

22. Sprendimą dėl prašymo priima Centro direktorius arba jo pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas.

23. Centro direktorius arba jo pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas turi teisę atsisakyti priimti prašymą, jei:

23.1. prašymas neatitinka Nuostatų 21 punkto reikalavimų;

23.2. nėra galimybės atlikti ekspertizės, neturinčios teismo ekspertizės statuso, jei didelis ekspertinio darbo krūvis;

23.3. yra kitų Nuostatų 51 punkte nurodytų priežasčių.

24. Atsisakius priimti prašymą Nuostatų 23 punkte nurodytais atvejais, Centro direktorius arba jo pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas pateikia prašymą teikusiam subjektui motyvuotą atsisakymą priimti prašymą. Motyvuotas atsisakymas priimti prašymą pateikiamas ne vėliau nei per 20 darbo dienų nuo prašymo Centre gavimo dienos.

IV SKYRIUS EKSPERTINIO TYRIMO MEDŽIAGOS PATEIKIMAS

25. Ekspertiniam tyrimui atlikti skirta ekspertinio tyrimo medžiaga (toliau – medžiaga) priimama Centro darbo laiku Centro administracinėse patalpose. Medžiaga priimama, kai pateikiama Nuostatų 10 punkte nurodyta nutartis, užduotis ar prašymas arba medžiagos pateikimo lydraštis. Lydraštyje paaiškinama, koku tikslu yra siunčiami dokumentai ir išvardijami siunčiami dokumentai.

26. Ekspertiniam tyrimui atlikti pateikiama tik su ekspertinio tyrimo dalyku susijusi, sutvarkyta ir susisteminta medžiaga.

27. Pristatytos medžiagos pakuotė turi būti nepažeista, atitikti Nuostatuose nurodytus pakuotės reikalavimus ir nutartyje, užduotyje, prašyme ar medžiagos pateikimo lydraštyje nurodytą pakuotės skaičių ir aprašymą. Kai pristatyta medžiaga neatitinka šiuose dokumentuose nurodyto aprašymo, arba nėra galimybės nustatyti jos kiekio, arba ji supakuota nesilaikant Nuostatų reikalavimų, Centro įgaliotas priimti medžiagą darbuotojas, suderinęs su Centro direktoriumi arba Centro Ekspertinių tyrimų vedėju, turi teisę jos nepriimti ir grąžinti ekspertinį tyrimą paskyrusiam teisėjui ar teismui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo pareigūnui ar kitam įstatymų įgaliotam pareigūnui arba jį užsakiusiam fiziniam ar juridiniam asmeniui (toliau kartu – užsakovas). Šioms aplinkybėms paaiškėjus vėliau, kai medžiaga jau priimta, apie tai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu pranešama užsakovui, įpareigojant jį ištaisyti trūkumus, arba medžiaga grąžinama.

28. Medžiaga turi būti supakuota laikantis atitinkamos rūšies ekspertinio tyrimo metodinių rekomendacijų reikalavimų ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų medžiagų pakavimo ir jų laikymo reikalavimų, atsižvelgiant į medžiagos fizikines ir chemines savybes, poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, saugumą ir kitus svarbius veiksnius:

28.1. pakuotė turi būti tokia, kad apsaugotų medžiagą nuo sugadinimo, pakitimo, praradimo ar užteršimo;

28.2. pakuotė turi būti pažymėta, tai yra nurodytas pakuotės turinys, bylos numeris ir teismo pavadinimas, teisėjo vardas ir pavardė, – kai medžiaga teikiama ekspertiniam tyrimui nutartimi, arba nurodytas ikiteisminio ar administracinio nusižengimo tyrimo numeris ir ikiteisminio ar administracinio nusižengimo tyrimą atliekančios ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo

tvarka nagrinėjančios įstaigos pavadinimas, pareigūno pareigos, vardas, pavardė, – kai medžiaga teikiama ekspertiniam tyrimui užduotimi. Šie užrašai patvirtinami teisėjo ar pareigūno parašu. Jei medžiagą pateikia fizinis ar juridinis asmuo arba jų įgaliotas atstovas, ant pakuotės nurodomas fizinio asmens ar juridinio asmens vadovo arba jų įgalioto asmens vardas, pavardė, kontaktai, užrašai patvirtinami jų parašu;

28.3. kai nėra galimybės supakuoti medžiagą dėl jos gabaritų ar kitų priežasčių, prie jos pritvirtinama etiketė, kurioje nurodoma šių Nuostatų 28.2 papunktyje išvardyta informacija.

29. Kai Centrai pateikiama medžiaga, tirta kitoje teismo ekspertizės įstaigoje ar kito teismo eksperto, specialisto, arba ketinama medžiagą po ekspertinio tyrimo perduoti kitai teismo ekspertizės įstaigai ar teismo ekspertui, specialistui, tai pažymima nutartyje, užduotyje, prašyme ar medžiagos pateikimo lydraštyje.

30. Kai visos medžiagos, jos dalies ar objekto nėra galimybės pristatyti į Centrą dėl jų fizikinių ar cheminių savybių (gabaritų, svorio, pavojingumo), nutartyje, užduotyje, prašyme ar medžiagos pateikimo lydraštyje nurodoma jų saugojimo ar buvimo vieta ir kontaktinis asmuo.

31. Kai medžiagos yra daug, ekspertiniam tyrimui gali būti pateikiami medžiagos pavyzdžiai (ėminiai).

V SKYRIUS

EKSPERTINIO TYRIMO ATLIKIMAS

32. Ekspertinis tyrimas pradedamas, kai Centro teismo ekspertas ar specialistas gauna Centro direktoriaus arba jo pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjo rezoliuciją ir (ar) užduotį atlikti ekspertinį tyrimą ir priima visą ekspertiniam tyrimui pateiktą medžiagą.

33. Ekspertinis tyrimas vienam ar keliems Centro teismo ekspertams ar specialistams skiriamas rotacijos būdu, įvertinus nutartį, užduotį ar prašymą ir atsižvelgus į specialių žinių poreikį, ekspertinio tyrimo rūšį, teismo eksperto ar specialisto kompetenciją, specialias žinias, darbo patirtį, krūvį ir atostogų grafiką.

34. Kai rezoliucijoje ir (ar) užduotyje nurodomi keli teismo ekspertai, specialistai, vadovaujantysis yra pirmasis rezoliucijoje ir (ar) užduotyje nurodytas teismo ekspertas ar specialistas ir jis priima Nuostatų 32 punkte nurodytus dokumentus ir medžiagą. Vadovaujantysis teismo ekspertas ar specialistas planuoja, organizuoja ir koordinuoja teismo ekspertų ir specialistų darbą.

35. Teismo ekspertas ar specialistas, susipažinęs su nutartimi, užduotimi, prašymu ir gauta medžiaga ir nustatęs, kad ekspertiniam tyrimui atlikti medžiagos nepakanka arba pateikta ne visa reikalinga medžiaga, surašo užsakovui adresuotą prašymą pateikti papildomą medžiagą ir, suderinęs su Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėju, teikia jį tvirtinti Centro direktoriui. Prašymas surašomas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo 32 punkte nurodytos rezoliucijos ir (ar) užduoties atlikti ekspertinį tyrimą paskyrimo dienos.

36. Prašymai pateikti papildomą medžiagą teikiami raštu užsakovui. Jei ekspertinis tyrimas atliekamas skubos tvarka, rengiamo prašymo turinys gali būti perduodamas užsakovui žodžiu, telefonu, elektroniniu paštu ar kitomis informacijos perdavimo priemonėmis ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas prašymas išsiunčiamas užsakovui.

37. Negavęs papildomos medžiagos per mėnesį nuo prašymo pateikti papildomą medžiagą išsiuntimo dienos ir jei nebuvo informuotas, kad pareikalauta medžiaga bus pateikta vėliau, teismo ekspertas ar specialistas atlieka ekspertinius tyrimus remdamasis turima medžiaga ir tai nurodo teismo ekspertizės akte, specialisto išvadoje, ekspertizės akte, neturinčiame teismo ekspertizės akto statuso, arba akte, kad negalima pateikti išvados.

38. Medžiaga, jos dalis ir objektai, kurių dėl jų savybių nebuvo įmanoma pristatyti į Centrą, tiriami jų buvimo vietoje arba imami jų pavyzdžiai (ėminiai) dalyvaujant ekspertinį tyrimą skyrusiam teisėjui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo pareigūnui, fiziniam ar juridiniam asmeniui arba jų įgaliotam atstovui.

39. Teismo ekspertas ar specialistas, atlikdamas ekspertinį tyrimą, vadovaujasi specialiomis

žiniomis, Centro kokybės vadybos sistemos reikalavimais, Lietuvos Respublikos įstatymais, teismo ekspertų profesinės etikos principais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais ekspertinių tyrimų atlikimą.

40. Teismo ekspertas, atlikęs nutartimi paskirtą teismo ekspertizę, surašo teismo ekspertizės aktą pagal proceso įstatymų, Teismo ekspertizės įstatymo reikalavimus. Teismo ekspertizės aktas gali turėti priedų, kurie yra jo neatskiriama dalis.

41. Specialistas, atlikęs objektų tyrimą pagal užduotį, surašo specialisto išvadą. Jai taikomi Nuostatuose nurodyti teismo ekspertizės akto dalių ir turinio reikalavimai, jei kitaip nenustato proceso įstatymai.

42. Atlikus ekspertinį tyrimą pagal prašymą surašomas ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso.

43. Kai teismo ekspertas ar specialistas gali atsakyti bent į vieną nutartyje, užduotyje ar prašyme suformuluotą klausimą, surašomas teismo ekspertizės aktas, ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso, ar specialisto išvada pagal Nuostatų reikalavimus papildant jų tiriamąją dalį priežastimis, kodėl atsisakoma atlikti ekspertinį tyrimą ir pateikti išvadą pagal kitus klausimus.

44. Kai teismo ekspertas ar specialistas negali atsakyti nei į vieną nutartyje, užduotyje ar prašyme suformuluotą klausimą, surašomas aktas, kad negalima pateikti išvados.

45. Aktas, kad negalima pateikti išvados, surašomas, kai:

45.1. pateiktos medžiagos nepakanka išvadai pateikti ir nėra galimybės gauti papildomos medžiagos ar pateikta medžiaga yra netinkamos kokybės;

45.2. pateikti klausimai neatitinka Centro teismo ekspertų ir specialistų kompetencijos ar kvalifikacijos.

46. Aktas, kad negalima pateikti išvados, susideda iš įžanginės dalies, motyvuojamosios dalies ir baigiamosios dalies.

47. Akte, kad negalima pateikti išvados, teismo ekspertas ar specialistas motyvuotai išdėsto atsisakymo pateikti išvadą priežastis.

48. Kai atliekamas komisijinis arba kompleksinis ekspertinis tyrimas, surašomas ir bendrai pasirašomas vienas bendras teismo ekspertizės aktas, specialisto išvada, ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso, arba aktas, kad negalima pateikti išvados. Atlikus kompleksinį ekspertinį tyrimą, nurodomi kiekvieno teismo eksperto ar specialisto atlikti tyrimai.

49. Kai atlikus ekspertinį tyrimą teismo ekspertų ir specialistų išvados nesutampa, kiekvienas teismo ekspertas ir specialistas parašu patvirtina savo atliktų tyrimų dalį ir pateiktas išvadas arba surašo atskirą teismo ekspertizės aktą, specialisto išvadą, ekspertizės aktą, neturintį teismo ekspertizės akto statuso, arba aktą, kad negalima pateikti išvados, ir motyvuotai išdėsto skirtingų išvadų pateikimo priežastis.

50. Teismo ekspertizės akto, ekspertizės akto, neturinčio teismo ekspertizės akto statuso, specialisto išvados ar akto, kad negalima pateikti išvados, pabaigoje teismo ekspertas ar specialistas nurodo savo vardą, pavardę ir pasirašo. Jei išvados dėstomos per kelis puslapius, teismo ekspertas ar specialistas pasirašo kiekviename puslapyje. Teismo eksperto ar specialisto parašas tvirtinamas Centro antspaudu su Lietuvos valstybės herbu.

51. Centre ekspertinis tyrimas neatliekamas, o nutartis, užduotis ar prašymas ir pateikta medžiaga grąžinama motyvuotu raštu, kai:

51.1. nutartyje, užduotyje ar prašyme nurodyti ekspertiniai tyrimai Centre neatliekami;

51.2. atsakyti į klausimus nėra moksliškai pagrįstos metodikos;

51.3. Centre neturima įrangos, kuri reikalinga ekspertiniam tyrimui atlikti;

51.4. yra kitų svarbių priežasčių.

52. Centro teismo ekspertai ir specialistai atlieka ekspertinius tyrimus kartu su kita teismo ekspertizės įstaiga arba įstaigoje nedarbančiais teismo ekspertais ar specialistais tik tais atvejais, kai tai nurodyta nutartyje ar užduotyje.

53. Centras turi teisę samdyti subrangovus ekspertiniams tyrimams atlikti tik tuo atveju, jei ekspertinis tyrimas yra atliekamas fizinio ar juridinio asmens prašymu. Centro direktorius arba jo

pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas poreikį samdyti subrangovus ekspertiniams tyrimams atlikti raštu derina su prašymą pateikusių fiziniu ar juridiniu asmeniu.

VI SKYRIUS

EKSPERTINIO TYRIMO ATLIKIMO TERMINAI

54. Ekspertiniai tyrimai atliekami eilės tvarka, atsižvelgiant į anksčiausiai gautos nutarties, užduoties ar prašymo datą, ir per trumpiausią galimą terminą.

55. Ekspertinio tyrimo atlikimo terminui įtakos gali turėti ekspertinio tyrimo sudėtingumas, medžiagos kokybė, jos pakankamumas, ekspertiniam tyrimui pateiktų klausimų skaičius, teismo eksperto ar specialisto turimas darbo krūvis ir kitos objektyvios priežastys.

56. Ekspertinio tyrimo atlikimo eiliškumas keičiamas ir skubos tvarka atliekami ekspertiniai tyrimai pagal motyvotą:

56.1. prokuroro ar ikiteisminio tyrimo pareigūno užduotį Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro įsakymu tvirtinamose rekomendacijose dėl užduočių specialistams ir ekspertams skyrimo nustatytais pagrindais;

56.2. nutartį, kurioje nurodytos objektyvios priežastys teismo ekspertizę atlikti skubiai.

VII SKYRIUS

EKSPERTINIO TYRIMO MEDŽIAGOS VALDYMAS

57. Centre iš užsakovo gauta medžiaga priimama, apskaitoma, tvarkoma, saugoma, laikoma, grąžinama ir sunaikinama pagal Centro direktoriaus nustatytą tvarką ir Nuostatus.

58. Atlikus ekspertinį tyrimą, medžiaga grąžinama užsakovui ją ne vėliau nei per 5 darbo dienas išsiunčiant paštu arba užsakovui atsiimant ją Centro patalpose kartu su teismo ekspertizės aktu, ekspertizės aktu, neturinčiu teismo ekspertizės akto statuso, specialisto išvada arba aktu, kad negalima pateikti išvados. Jeigu dėl didelių matmenų ar kitų priežasčių medžiagos siųsti paštu negalima, medžiaga saugoma Centre ir užsakovui raštu pranešama, kad jis turi atsiimti medžiagą Centro patalpose.

59. Medžiaga, nepaimta atlikus ekspertinį tyrimą, gali būti naikinama tik gavus rašytinį užsakovo leidimą ją sunaikinti. Jeigu užsakovas nepaima medžiagos ir nepateikia rašytinio leidimo ją sunaikinti per 3 mėnesius nuo Nuostatų 58 punkte nurodyto pranešimo atsiimti medžiagą pateikimo dienos, Centras turi teisę šią medžiagą sunaikinti be užsakovo rašytinio leidimo.

VIII SKYRIUS

EKSPERTINIO TYRIMO APMOKĖJIMAS

60. Centre atliekami ekspertiniai tyrimai yra nemokami, išskyrus ekspertinius tyrimus, atliekamus civilinio ir administracinių bylų teisenos proceso tvarka, ir ekspertinius tyrimus, atliekamus pagal prašymus.

61. Centre atliekamų ekspertinių tyrimų kaina skaičiuojama ir už atliktus ekspertinius tyrimus sumokama pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre atliekamų ekspertizių (tyrimų) kainų apskaičiavimo metodiką, patvirtintą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2009 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1-140 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre atliekamų ekspertizių (tyrimų) kainų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

62. Už atliktus ekspertinius tyrimus sumokama Civilinio proceso kodekse, Administracinių bylų teisenos įstatyme, Išlaidų, susijusių su civilinės bylos nagrinėjimu, dydžių ir jų išmokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 344 „Dėl Išlaidų, susijusių su civilinės bylos nagrinėjimu, dydžių ir jų išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Nuostatuose nustatyta tvarka.

63. Centrai už atliktą ekspertinį tyrimą sumoka užsakovas pagal pateiktą sąskaitą. Tuo atveju, kai užsakovas yra fizinis ar juridinis asmuo, jis už ekspertinį tyrimą sumoka pagal pateiktą išankstinio apmokėjimo sąskaitą. Sumokėjęs pagal išankstinio apmokėjimo sąskaitą, jam yra išrašoma ir pateikiama sąskaita faktūra.

64. Fiziniam ar juridiniam asmeniui ekspertizės aktas, neturintis teismo ekspertizės akto statuso, siunčiamas arba išduodamas, kai sumokama už atliktą ekspertinį tyrimą.

IX SKYRIUS

TEISMO EKSPERTŲ IR SPECIALISTŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

65. Teismo ekspertas ir specialistas turi teisę:

65.1. nurodyti teismo ekspertizės akto, ekspertizės akto, neturinčio teismo ekspertizės akto statuso, ar specialisto išvados tiriamojame dalyje aplinkybes, kurios, jo manymu, turi reikšmės bylai, bet dėl kurių jam nebuvo pateikta klausimų, ir savo iniciatyva spręsti papildomus klausimus;

65.2. konsultuoti užsakovus klausimų formulavimo ir medžiagos pateikimo ekspertiniam tyrimui atlikti temomis;

65.3. daryti pateiktos bylos dokumentų ar medžiagos kopijas, būtinas ekspertiniam tyrimui atlikti;

65.4. grupuoti ekspertiniam tyrimui pateiktus klausimus tikslingiausia tvarka;

65.5. redaguoti ekspertiniam tyrimui pateiktus klausimus nekeisdamas jų esmės;

65.6. esant procesiniam būtinumui, išsinešti už Centro ribų su ekspertiniu tyrimu susijusią medžiagą. Teismo ekspertas ar specialistas asmeniškai atsako už su ekspertiniu tyrimu susijusios medžiagos saugumą;

65.7. dirbti nuotoliniu būdu. Gavęs Centro direktoriaus raštišką leidimą, turi teisę nuotolinio darbo laikotarpiui išsinešti už Centro ribų su ekspertiniu tyrimu susijusią medžiagą. Raštišką leidimą gavęs teismo ekspertas ar specialistas asmeniškai atsako už su ekspertiniu tyrimu susijusios medžiagos saugumą.

66. Teismo ekspertui ir specialistui draudžiama:

66.1. atlikti Centre gautą ekspertinį tyrimą be Centro direktoriaus ar jo pavedimu Centro Ekspertinio tyrimo skyriaus vedėjo pavedimo;

66.2. nesant procesinio būtinumo arba be Centro direktoriaus raštiško leidimo išsinešti už Centro ribų su ekspertiniu tyrimu susijusią medžiagą.

67. Teismo ekspertas ir specialistas privalo:

67.1. atlikti Centro direktoriaus ar jo įgalioto asmens pavestus ekspertinius tyrimus pagal savo kompetenciją;

67.2. informuoti Centro direktorių ar jo įgaliotą asmenį apie esminius ekspertiniam tyrimui pateiktos medžiagos parengimo trūkumus, galinčius turėti įtakos ekspertiniam tyrimui;

67.3. informuoti Centro direktorių ar jo įgaliotą asmenį apie ekspertinio tyrimo metu paaiškėjusias svarbias aplinkybes, galinčias turėti įtakos ekspertinio tyrimo atlikimo išsamumui ir rezultatams;

67.4. teikti paaiškinimus ir išvadas remdamasis tik specialiomis žiniomis ir atliktų tyrimų rezultatais;

67.5. laikytis Centro kokybės vadybos sistemos dokumentų reikalavimų.

68. Kitos teismo ekspertų ir specialistų teisės ir pareigos, draudimai nustatyti proceso įstatymuose ir Teismo ekspertizės įstatyme.

69. Teismo ekspertas ir specialistas asmeniškai atsako už atlikto ekspertinio tyrimo pagrįstumą ir tikrumą. Už pareigų nevykdymą, melagingos išvados ir paaiškinimų pateikimą ar kitokį teismo eksperto priesaikos sulaužymą teismo ekspertas ir specialistas atsako pagal proceso įstatymus, Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą, Teismo ekspertizės įstatymą.

70. Teismo ekspertas, prisiekęs įrašant jį į Teismo ekspertų sąrašą, atleidžiamas nuo priesaikos teisme ir ikiteisminio tyrimo ar administracinių nusižengimų teisenos metu dalyvaudamas kaip specialistas, laikomas įspėtu dėl atsakomybės už pateiktą melagingą išvadą ir

paiškinimus.

71. Kilus abejonių dėl teismo eksperto kompetencijos, teismo eksperto kvalifikacijos klausimas sprendžiamas vadovaujantis Teismo ekspertizės įstatymu ir Centro direktoriaus tvirtinamais Teismo ekspertų rengimo, kvalifikacijos ir kvalifikacinių kategorijų suteikimo, kvalifikacijos patvirtinimo ir pripažinimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatais.

72. Teismo ekspertas ir specialistas nušalinamas ar nusišalina nuo ekspertinio tyrimo atlikimo įstatymuose ir kituose Centro veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais pagrindais ir tvarka.

X SKYRIUS

CENTRO DIREKTORIAUS IR CENTRO EKSPERTINIŲ TYRIMŲ SKYRIAUS VEDĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

73. Centro direktoriaus, Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjo teisės, pareigos ir atsakomybė, susijusi su ekspertinių tyrimų atlikimu, nustatyta Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro nuostatuose, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro Ekspertinių tyrimų skyriaus nuostatuose, jų pareigybių aprašymuose, Centro kokybės vadybos sistemos dokumentuose, kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir Nuostatuose.

74. Centro direktorius ir Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas užtikrina, kad ekspertiniai tyrimai būtų atliekami laikantis proceso įstatymų ir Teismo ekspertizės įstatymo, kitų Centro veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Centro kokybės vadybos sistemos dokumentų reikalavimų.

75. Centro direktorius ir Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas privalo:

75.1. rūpintis tinkama ekspertiniams tyrimams atlikti aplinka;

75.2. Centre dirbančius teismo ekspertus ir specialistus aprūpinti ekspertiniams tyrimams atlikti būtina įranga ir priemonėmis;

75.3. sudaryti sąlygas tobulinti Centre dirbančių teismo ekspertų ir specialistų kvalifikaciją;

75.4. spręsti su ekspertinio tyrimo atlikimu susijusius organizacinio pobūdžio klausimus;

75.5. laikytis konfidencialumo principo ir neviešinti jokios sužinotos informacijos, susijusios su ekspertiniu tyrimu, be užsakovo leidimo.

76. Centro direktorius turi teisę:

76.1. paskirti atlikti ekspertinį tyrimą vienam ar keliems Centro teismo ekspertams ar specialistams;

76.2. keisti ekspertinių tyrimų atlikimo eiliškumą ir nustatyti kitą ekspertinio tyrimo atlikimo terminą, jei ekspertinis tyrimas paskiriamas atlikti skubos tvarka;

76.3. susipažinti su ekspertinio tyrimo eiga ir rezultatais;

76.4. vykdyti administracinę kontrolę pagal Centro kokybės vadybos sistemos reikalavimus;

76.5. esant Nuostatų 51 punkte nustatytiems pagrindams, grąžinti nutartį, užduotį ar prašymą atskiru raštu;

76.6. atlikti teisėjo arba teismo nutartimi asmeniškai skirtus ekspertinius tyrimus, jeigu turi specialių žinių, atitinkamos ekspertizės rūšies teismo eksperto kvalifikaciją ir yra įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą. Centro direktoriaus atliekamų ekspertinių tyrimų terminus kontroliuoja Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas, kokybę vertina ekspertinį tyrimą skyręs teismas ar teisėjas teisės aktų nustatyta tvarka;

76.7. pavesti ekspertinių tyrimų atlikimo organizavimą ir kontrolę Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjui.

77. Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas turi teisę:

77.1. vertinti, ar tirti pateikta medžiaga yra tinkama ir ar jos pakanka ekspertiniam tyrimui atlikti;

77.2. paskirti ekspertinį tyrimą vienam ar keliems, vienos ar kelių kvalifikacijų jam

pavaldiems teismo ekspertams ir specialistams;

77.3. keisti ekspertinių tyrimų atlikimo eiliškumą ir nustatyti ekspertinio tyrimo atlikimo terminą, jei ekspertinis tyrimas skiriamas atlikti skubos tvarka;

77.4. susipažinti su atliekamo ekspertinio tyrimo eiga ir rezultatais;

77.5. teikti teismo ekspertams ir specialistams metodinę pagalbą;

77.6. vykdyti techninę kontrolę pagal Centro kokybės vadybos sistemos dokumentų reikalavimus;

77.7. atlikti arba dalyvauti atliekant ekspertinius tyrimus, jeigu turi specialių žinių, atitinkamos ekspertizės rūšies teismo eksperto kvalifikaciją ir yra įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą. Jo atliekamų ekspertinių tyrimų kokybę ir atlikimo terminus kontroliuoja Centro direktorius.

78. Kilus abejonų dėl ekspertinio tyrimo rezultatų pagrįstumo, Centro direktorius arba jo pavedimu Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas gali pavesti teismo ekspertui ir specialistui patikslinti ekspertinį tyrimą arba jį pavesti atlikti kitam teismo ekspertui ar specialistui.

XI SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS ATLIEKANT EKSPERTINĮ TYRIMĄ

79. Centro direktorius, Centro Ekspertinių tyrimų skyriaus vedėjas, Centro teismo ekspertai ir specialistai bendradarbiauja su teismais ar teisėjais, prokurorais, ikiteisminio tyrimo pareigūnais ar kitais įstatymų įgaliojais pareigūnais, fiziniais ir juridiniais asmenimis, norėdami išsiaiškinti jų pageidavimus atlikti ekspertinį tyrimą ir sudaryti sąlygas susipažinti su Centre atliekama ekspertine veikla. Centro interneto svetainėje pateikiama informacija apie Centre atliekamų ekspertinių tyrimų rūšis, statistinė informacija apie atliktus ekspertinius tyrimus ir ekspertinių tyrimų eiles, Centre dirbančių teismo ekspertų kvalifikacijas ir kvalifikacines kategorijas.

Ekspertinių tyrimų turinys nėra viešinamas.

Pakeitimai:

1.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-418](#), 2021-07-14, paskelbta TAR 2021-07-14, i. k. 2021-15929

Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2021 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. 1-402 „Dėl Teismo ekspertizės ir kitų ekspertinių tyrimų atlikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centre nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo